

התדרוך שהכשיל

בתוך הבתים. אם גם לא ימצאו שם פדאינים — יתכן שימצאו שם סימנים המעידים על כך כי ביקרו. שם בעבר הקרוב. הכרחי שמפקדי הכיתות יקבלו דרבון לביצוע מדויק ויעיל.

מפקד הפלוגה סיים את דבריו ושילה את מפקדי המחלקות. משה, מפקד מחלקה מס' 1, מיהר אל המכונית שהמתינה לו. והורה לנהג לנסוע במהירות אל המחלקה שהיתה מרוכזת במאהל מחלקתי באחד הערוצים. בזמן הנסיעה בחן משה את המפה ותכנן את צירי התנועה אל שלושת הבתים שנפלו בחלקו. לאחר עיון מדוקדק במפה עצר לדקה את המכונית וסימן בעפרון רך על המפה את היעדים ואת צירי התנועה של הכיתות. הוא ניסה להיזכר במבנה שלושת הבתים העזובים, אך פרט לגבי אחד מהבתים — אותו הכיר מתרגיל מסוים — לא העלה דבר בזכרונו. הנסיעה חלפה במהירות שעה שהוא שקוע בהרהורים ועיון במפה. המכונית נכנסה אל הואדי ולאחר שעה קלה טרוד היה במתן פקודה לשלושת מפקדי הכיתות:

— „שימו לב! כל כיתה תנוע בציר התנועה שנקבע לה. תכננת את הצירים כך, שתוכלו להגיע אל הבתים בהסתר ומבלי להתגלות. הבית משמש מחסה לפדאינים ויש להתקרב אליו בזהירות ובצורה קרבית. אני משוכנע שאחד מקירות הבית הוא אטום. תציבו מקל-עים מול פינות הבית, כדי שתוכלו לכסות אותו באש. בחיפוי מק-

לעים אלה התקרבו בזהירות ובמהירות אל עבר הקיר האטום. בהגיעכם אל הקיר תפקדו על המסתננים לצאת החוצה בידיים מורמות. המקלענים חייבים להיות מוכנים. על כל תנועה חשודה יש להגיב באש. צריך להטיל רימון פנימה, כשאתם נצמדים אל הכותל מבחוץ. ואחר להתפרץ תוך שטיפה בתת-מקלעים. אם יהיו בעיות

שלושת מפקדי המחלקות ישבו במפקדת הפלוגה וניסו בסקרנות למצוץ ידיעות מסגן מפקד הפלוגה.

— „מה העניינים?״ שאל משה, מפקד מחלקה מס' 1. „מדוע הועיקו אותנו בפתאומיות כזו?״

— „בחורים, השיב הסגן, כבר שאלתם אותי שאלה זו עשרות פעמים. אפילו אלו רציתי, לא אענה מסיבה פשוטה — אינני יודע! המ"פ יחזור מהגדוד ויביא הוראות. עליכם להמתין כאן.״

— „כל תכנית האימונים מתמוטטת אצלי!״ אמר משה. „מתי אחזיר למחלקה את האימון בניווט? המחלקה מרוכזת, אינה עושה דבר, ואני מתבטל כאן כבר שעה שלמה.״

פקיד הפלוגה שעמד בחוץ הכריז שהוא רואה את מכונית המ"פ המעלה אבק במרחק. שלושת מפקדי המחלקות נזעקו החוצה וליוו במבטיהם את המכונית המתקרבת. הגי"פ נעצר. המ"פ ירד ממנה בקפיצה ונכנס. בצעד מהיר למפקדה כשהוא רומז למפקדי המחלקות להכנס אחריו. ללא הקדמות פתח ואמר:

— „הגיעו ידיעות שבגזרה זו מסתתרת חולית פדאינים בתוך שטח ישראל. הם חבויים בבית עזוב וצופים אל הכביש ואל האיי-מונים. קיבלנו פקודה מיידית לערוך להם מצוד ולתפוס אותם. האנשים האלה מזוינים ומאומנים היטב. אין כל ספק שהם יתגוננו באש חיה וינסו להימלט להרים. יש הכרח לנקוט בכל אמצעי הזהירות על מנת למנוע קרבנות מיותרים ולחסל או לשבות את חולית האויב.״

— „איפה נמצא הבית?״ שאל אחד ממפקדי המחלקות.

מפקד הפלוגה פנה אל המפה התלויה על הכותל והצביע על גזרת ארץ רחבה.

— „החוליה נמצאת בגזרה הזאת. נציין כעת על גבי המפה את כל הבתים העזובים המצויים בגזרה והמאפשרים תצפית על הכביש. אני מבקש את עזרתכם בציון הבתים.״

לאחר חילופי דברים בין המפקדים, ולאחר שהוועקו שניים מסיירי הגדוד שהיו מצורפים לפלוגה, אותרו שמונה בתים שעלולים היו לשמש כמחבוא למסתננים באותה גזרה. מפקד הפלוגה חילק את הגזרות והיעדים בין מפקדי המחלקות והורה להם למהר אל היחידות תיהם ולארגן את יציאת הכיתות למשימה.

מפקדי המחלקות כבר היו בדרכם אל הדלת כאשר מפקד הפלוגה בקשם לחזור.

— „שימו לב קצינים, אמר, אתם שולחים כיתות למשימות עצמאיות. אני רוצה שתתנו תדרוך מפורט למפקדי הכיתות. צריך שמפקדי הכיתות ידעו בדיוק מה עומד לפניהם. הכרחי לחזור אתם על תרגולת סיהור-בית: הכרחי להורות להם לערוך בדיקה יסודית

מצד מזרח לבית. לאחר שסיים את ההוראות האחרונות החל להתקרב אל „גבעת הנמר”. בהיותו בטוח 600 מטר ממנה — נשמע לפתע צלילי-ירי וכדור ניתן מסלע לידם. הכיתה תפסה מחסות. מספר יריות נוספות נשמעו ושריקת כדורים לידם. אחד החיילים קרא:

— „אני רואה ערבי על „גבעת הנמר”.

ואכן, בראש „גבעת הנמר” נמצא פדאין שהצמיד אותם אל הקרקע בירי מכונן. החיילים התחילו להשיב אש כשהם משפרים את עמדתיהם. גד, שזו לו פעולתו הקרבית הראשונה, צפה במתיחות אל האויב, כשהוא מנסה להיזכר מה היו עושים בקורס במקרים כאלה.

תוך זמן קצר סיכם לעצמו תכנית ברורה ופנה אל הכיתה ואמר: — „גבעת הנמר” תפוסה ע”י רובאי בודד. לא נוכל להגיע לבית, עד שלא נכבוש את „גבעת הנמר”. סגן מפקד הכיתה ישאר כאן עם שני מקלעים ויתן לנו חיפוי חזק. אני עם שאר הכיתה נסתער באיגוף שמאלי ונכבוש את „גבעת הנמר”. לאחר שנכבוש אותה יצטרף אלינו הרחק במהירות ויתפוס את „גבעת הנמר” ואז נחזור לתכנית המקורית. נציב את הרחק על הגבעה והרומה יתפוס את מקומו ונטהר את הבית”.

בהתאם לתכנית פתח הרחק באש וגד ואנשיו הסתלקו בקפיצות כשהם מתחילים בתנועת האיגוף. הקרב היה קצר. האויב חדל לירות והסתלק צפונה. הכיתה פעלה יפה ובאומץ, ותוך עשרים רגע כבר היו צמודים אל כותל הבית והטילו רימון פנימה. הבית היה ריק. מתחת לתבן נמצאו תרמילים עם פיתות ושימורים, וכן נמצא ג’ריקן מים. גד מיהר אל המפגש לדוח למפקד המחלקה.

אותה שעה נעה בצפון כיתתו של מאיר. הד היריות החריד אותם ואחד החיילים פלט קללה באומרו ששוב לא יהיה להם מול. מאיר זינק ללא אומר אל ראש הגבעה כשהוא צופה דרומה. לא עברה שעה קלה והוא רמז לסגנו לעלות אליו. כשני קילומטרים דרומה להם ראו שתי דמויות נמלטות לעברם כשהן יורות לעבר מטרה בלתי נודעת. מאיר פנה אל הסגן ואמר:

— „תיקח אתה חצי כיתה. ואני חצי. שים מארב כאן. אני אנוע מערבה ואשים מארב בוואדי השני. שמור על הצפית. אם הפדאינים יחלפו בגיא אחר — פתח ברדיפה עד שתשיגו”.

— „מה יהיה אם נצא מהגזרה? מה יהיה עם הבנות? הן זאת המשימה שלנו!” שאל סגן מפקד הכיתה. — „הבית אינו מענין אותי כעת. הוא לא יכרת; הפדאינים יכרתו.

צריך להרביץ פנימה פצצה ברובה-רומה הנ”ט ותהיו מוכנים לכך. שניים מן הבתים אינני מכיר כלל, ומפקדי הכיתות יצטרכו לסמוך על שיפוטם במקום. את היעד שלך, גד, אני מכיר יפה ואוכל לתת לך תדריך מפורט. בכל מקרה עליכם לערוך בבית חיפוש יסודי. אולי תמצאו שרידי מזון או מים או כל סימנים אחרים המעידים שבזמן האחרון שימש הבית מחבוא למסתננים. שימו לב לעקבות טריים. הפדאינים עשויים להיות יחפים או נעולים נעלי-גומי. לאחר שתסרקו את הבית, תנועו לנקודת מפגש מחלקתית כאן. וכעת, אתה גד, מצבך טוב. הבית שאתה הולך לבדוק, מוכר עליידי כולנו כיון שביצענו עליו פעם תרגיל פשיטה. כזכור לך, יש לו הלון קטן בכותל צפוני ודלת בכותל מזרחי. כל הבית הוא חדר אחד המלא תבן ישן. תציב את סגנך עם שני המקלעים על הגבעה הנמצאת 300 מטר מצפון-מזרח לבית. תן הוראה לסגן שיכוון מקלע אחד לחלון ומקלע שני לדלת. ממזרח לבית יש שטח מת עד לטוח של חמישים מטר. קרב לשם את הרומה עם עוד חייל ותן להם הוראה להיות מוכנים להכניס פצצה דרך הדלת. אתה ועוד שלושה חיילים עם תת-מקלעים ורימונים התקרבו אל הבית מצד דרום והיצמדו אל הכותל האטום. תנהגו כפי שהסברתי קודם. אצלך, גד, הענין נראה לי בטוח לגמרי — אם הם שם — אתה מביא אותם חיים או מתים, זה ברור לי. האם יש שאלות?”

אחד ממפקדי הכיתות שאל מדוע לא להשאיר בבית מארב. אם ימצאו שם מזון וכדומה — אולי כדאי להשאיר מארב.

משה מצא את הרעיון לטוב, אך השיב בסמכות:

— „תחזרו ותדוחו, אני אחליט אם לשלוח מארב ולאן. השעה עכשיו היא 11:00, ועליכם לחזור עד 16:00 כדי שנוכל להוציא מארב אם יהיה צורך בכך”.

המחלקה היתה מתורגלת וממושמעת ותוך דקות ספורות נראו טורים הנעים מערבה בכיוונים שונים כשהם מגנפפים לשלום ומבטיחים אחד לשני להביא ציד שמן.

גד נע במרכז המניפה, כשהוא מוביל את כיתתו מערבה. מימינו נע מאיר בראש כיתתו, כשהוא חוצה רכס ונעלם בערוץ המוביל צפונית-מערבית אל עבר היעד שלו.

רק חצה את הרכס וירד אל מסתורי הוואדי עצר מאיר וכינס את כיתתו סביבו.

— „שימו לב, חיילים. אתם זוכרים את האכזבה הגדולה שהיתה לנו במארבים לפני חודש, כאשר הכיתה השניה הצליחה לחסל חולית פדאינים ואנחנו שכבנו לילות רצופים ללא תוצאות. הפעם אני רוצה להבטיח שאם יש מסתננים בגזרה שלנו — אנחנו תופי סים אותם. תתבוננו לכל העברים: חוליה מס’ 1 — לימין ולפנים; חוליה מס’ 2 — לשמאל; חוליה מס’ 3 — לאחור. תהיו מוכנים לרוץ כמו אילות אם יהיה צורך. אם אחד מכם לא יחזיק מעמד ברדיפה, נשאיר אותו מאחור. לא מתחשבים בכלום — אם יש פדאינים — הם שלנו! מסכימים?”

עיני החיילים הבריקו בהתעוררות כשהם משמיעים נהימת הסכמה. במהירות משך מאיר לעבר היעד המרוחק, כשהוא פורס חוליה מלפנים.

גד נע גם הוא במבנה דומה ואחרי שעה של הליכה נמרצת הגיע לטוח הצפית מהגבעה הצפונית-מזרחית לבית. בתרגיל הפשיטה שקיימו לפני זמן קצת לגבעה זו בשם „גבעת הנמר”. גד הצביע אל עבר הגבעה ופנה אל סגנו ופירט לו את תפקידו. לאחר זאת פנה אל הרומה והזכיר לו שהוא ועוד חייל יתקממו בשלב שני

— „ברצוני לשבח במיוחד את הכיתה של מאיר שגילתה יומה ותושיה. חבל שהתכונות האלו לא התגלו בכיתה של גד. אך אני מקוה שבהזדמנות הבאה לא יתנו גם הם לאויב להיחלץ מידיהם“.

מפקד הפלוגה עלה ונסע עם השבויים. משה נשאר עם מחלקתו. גד שעמד בראש כפוף, פנה אל משה ובנוכחות האנשים אמר:

— „המפקד, הכיתה שלי, ספגה כעת גזיפה ועלבון ממפקד הפלוגה. כל החיילים עברו יפה לפי הפקודות שלי, ולא מגיעה להם גזיפה. יתכן שאני אשם ואולי אינני מתאים להיות מפקד כיתה — או שיחליפו אותי — אבל החיילים אינם אשמים“.

במחלקה נפלה דממה כבדה. משה הביט בגד תוך התלבטות קשה ולפתע שמע את עצמו אומר:

— „לא גד, גם אתה אינך אשם, והחיילים אינם אשמים. זה אני אשם במקרה הזה. התדריך שלי הוא שגרם לטעותך. במקום לרדוף אחרי הפדאינים טיפלת רק בבית — — —“.

משה הפסיק. הוא עצמו נבהל ממה שאמר.

אך במשך הזמן נוכח לדעת שערכו לא פחת כלל בעיני החיילים, — ואולי דוקא ההיפך קרה.

שיהיה לך ברור — נרדוף עד שנתפוס אותם. שום דבר אחר לא מעניין אותך“, השיב מאיר נמרצות.

גד הגיע למפגש ודיוח למשה על כל המאורע.

— „אין טעם להציב מארב בבית“, סיכם מפקד המחלקה. „המסתנים ראו שגיליתם את הבית. גודיע למפקד הפלוגה והוא יפנה לגזרה שלנו את יתר המחלקות ונצטרך לפתוח בסריקה נרחבת. אולי יביאו גששים. לאיזה כיוון הם ברחו?“

— „צפונה“, השיב גד.

אותה שעה הופיעה כיתתו של מאיר, כשאנשיה רוננים וצוהלים. הם הביאו עמם שני פדאינים שידיהם קשורות ועיניהם מכוסות. אחד מהם היה פצוע בכתפו וחבוש בתחבושת אישית. ידו היתה קבועה במשולש. אחד החיילים נשא אתו „קרליגוסטאב“, השני — רובה. מסתבר שהמארבים והרדיפה נשאו פרי.

לאחר חצי שעה הגיע למקום מפקד הפלוגה. הוא קיבל את השבויים וכינס את המחלקה.

לאחר שמפקדי הכיתות דיווחו בנוכחות כל המחלקה, פתח המ"פ ואמר:

(המשך מעמ' 40)

ולהשתמש בעברית נכונה במכתבינו. ולשם כך עלינו ללמוד, לרצות לכתוב נכון, לחישוב על מקבל-המכתב ולהינתק משגרתיות יתרה. למשל: אין פקודה המחייבת כי כל מכתב צבאי יכיל לפחות פעם אחת את ר"ת „הנ"ל“ — אך ברוב שגרתיותנו נר הגים אנו להשתמש בר"ת אלה ללא הבחנה — וכדוגמתם בר"ת רבים אחרים.

כללי-הכתיבה הפשוטים הם:

- חשוב תחילה מה ברצונך להביע בכתב;
- כתוב במשפטים פשוטים וקצרים, הי מנע מביטויים אשר אינם מובנים לכל אחד;
- כתוב עברית נכונה — במעט רצון אפשר ללמוד זאת!
- בדוק ניסוח, סגנון ובהירות בטרם תחתום.
- בדוק שנית!

יש למצוא אמצעים כדי לחייב כל קצין לדעת לנסח מכתב, לסגנון כהלכה ולכתבו בעברית נכונה. הרי לבושתנו היא להוציא מתחת ידינו מכתבים רצופים שיבושילשון, שגיאות ופגיעות בחוקי התחביר. אל-גא נשכח כי כמות הכתיבה הצבאית רבה היא וכי „תוצריה“ מגיעים לרבים; לדוגמה: פקודות-שגרה, פקודות-קבע. פרסומי מטכ"ל ועוד. עלידי כתיבה משובשת אנו משבשים עברית חיילנו, במיוחד של אלה אשר עדיין לא הורגלו לחשוב ולדבר בה. והיפוכו של דבר — אותם חיילים אשר לשונם העברית צחה ישימו אותנו ללעג. בראותם „יצירותינו הלשוניות לתפארת“, ונוסף לכך — רמתו התרבותית של אדם משתקפת בשפתו!

לכן פונה אני ומציע: יש למצוא שיטה לחייב אותנו ללמוד עברית, לדעת עברית

לדייק ולבחור בביטוי הנכון. ואם לאו — יקרה אשר קרה לאותו רבי-סמל שהגיש תלונה נגד חייל אשר יצא מהמחנה בהס תמכו על פקודות-הקבע בהן נאמר „חייל לא יעזוב את שטח המחנה מבלי להודיע על כך למפרע לרס"ל“. יצא החייל והודיע על כך לרס"ל בשובו — למפרע, כנדרש! רגז הרס"ל, הגיש תלונתו. ועד היום אינו מבין מאיזו סיבה זוכה החייל. עבודות כתיבה בצה"ל — כתיבת מכתב צבאי, עריכת פקודה וכד' — אינן מחייבות כשרון. ספרותי או לשוני. פחות שגרתיות בניסוח המכתבים, מעט מחשבה למען סגנון נכון יהיה ככוחם למנוע אף את השיבושים הקלים ביותר.

לאחרונה הופיעו בצה"ל פרסומים אחדים המנסים ללחום בשיבושילשון בולטים — וטוב הדבר. אך אין להסתפק בכך. לדעתי,